

ในหลวงกับภาษาไทย

ศศิธร มัชฌิมโต:

โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรม ส.ส.ท.

สวัสดี ปีใหม่ไทยค่ะ พอพูดถึงปีใหม่ ก็อดนึกถึงปีเก่าที่ผ่านมามีได้เนอะคะ สำหรับสิ่งดีๆ ในปีเก่าที่ผู้เขียนยังจดจำได้อย่างแม่นยำและจะยังชัดเจนเช่นนี้ต่อไปแม้เวลาจะผ่านล่วงเลยไปอีกนานเท่าไรนั้นก็คือ ภาพที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกมาหาสมาคม ณ สีหบัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคม ในวันคล้ายวันพระราชสมภพ 5 ธันวาคม 2555 วโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 85 พรรษา ยิ่งความปลื้มปิติให้แก่เหล่าพสกนิกรชาวไทยเป็นอันมาก ในฐานะครูสอนภาษาไทย ผนวกกับใจที่จงรักภักดีและยกย่องเทิดทูนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้เขียนขอใช้พื้นที่ “สนุกกับภาษา” ฉบับนี้เสนอพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถด้านการใช้ภาษาไทยของพระองค์ท่านค่ะ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแสดงพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถทางภาษาในงานพระราชนิพนธ์มาตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์ แม้แต่ในบทพระราชนิพนธ์แปล พระองค์ท่านก็สามารถถ่ายทอดภาษาและอารมณ์จากต้นฉบับออกมาได้อย่างแยบยล มีอรรถรส เนื่องจากพระองค์ทรงศึกษาทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมันและภาษาละติน แม้กระนั้นพระองค์ก็ยังทรงศึกษาภาษา

ไทยอย่างจริงจังด้วย พระราชดำรัสของพระองค์ท่านเป็นประจักษ์พยานหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง สละสลวยและจับใจ ยิ่งนัก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีผลงานด้านวรรณกรรมและการแปล ดังต่อไปนี้

วรรณกรรม

พระราชนิพนธ์เรื่อง “พระราชานุกิจรัชกาลที่ 8”

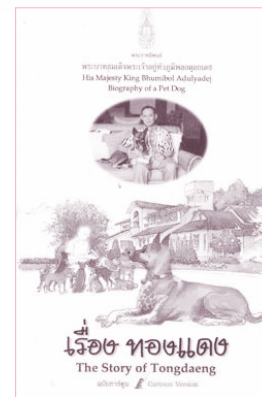
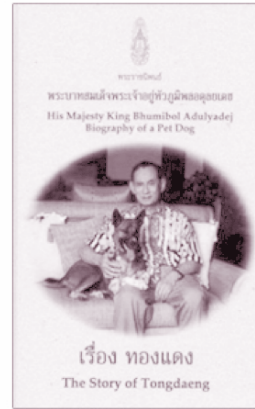
ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องราวกิจวัตรส่วนพระองค์ พระราชกิจและพระราชานุกิจของรัชกาลที่ 8 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทานในการพระราชกุศล 100 วัน พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2489

พระราชนิพนธ์เรื่อง “เมื่อข้าพเจ้าจากสยามสู่สวิทเซอร์แลนด์”

ทรงพระราชนิพนธ์เพื่อพระราชทานเป็นพิเศษแก่หนังสือ “วงวรรณคดี” ฉบับเดือนสิงหาคม 2490 ซึ่งจัดว่าเป็นหนังสือที่ดีและมีเนื้อหาสาระที่มีคุณค่าอย่างมาในสมัยนั้น “เมื่อข้าพเจ้าจากสยามสู่สวิทเซอร์แลนด์” เป็นพระราชนิพนธ์รูปแบบบันทึกประจำวันในช่วง

เวลาเสด็จพระราชดำเนินเพื่อกลับไปศึกษาต่อที่ประเทศสวีเดน เซอร์แลนดีอีกครั้ง พระองค์ได้ทรงบันทึกเรื่องราวการเดินทาง ตลอดถึงเหตุการณ์ที่ทรงประสบพบเจอ ดังขอัญญเชิญความตอนหนึ่งในพระราชนิพนธ์ที่สร้างความประทับใจให้พลกนิกรชาวไทยไม่รู้ลืม

“วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ.2489 - วันนี้ถึงวันที่เราจะต้องจากไปแล้ว พอถึงเวลาก็กองจากรถพระที่นั่งพร้อมกับแม่ ลาเจ้านายฝ่ายใน ณ พระที่นั่งชั้นล่าง แล้วก็ไปยังวัดพระแก้ว เพื่อนมัสการลาพระแก้วมรกต และพระภิกษุสงฆ์ ลาเจ้านายฝ่ายหน้า ลาข้าราชการทั้งไทยและฝรั่ง แล้วก็ไปขึ้นรถยนต์ พอรถแล่นออกไปได้ไม่ถึง 200 เมตร มีหญิงคนหนึ่งเข้ามาหยุดรถ แล้วส่งกระป๋องให้เราคนละใบ ราชของครึกษ์ไม่แน่ใจว่าจะมีอะไรอยู่ในนั้น บางทีจะเป็นลูกระเบิด! เมื่อมาเปิดดูภายหลังปรากฏว่าเป็นทอฟฟี่ที่อร่อยมาก ตามถนนผู้คนช่างมากมายเสียจริงๆ ที่ถนนราชดำเนินกลาง ราษฎรเข้ามาใกล้ขีรถที่เรานั่ง กลัวเหลือเกินว่าล้อรถของเราจะไปทับข้างทับขาใครเข้าบ้าง รถแล่นฝ่าฝูงชนไปได้อย่างช้าที่สุด ถึงวัดเบญจมบพิตร รถแล่นเร็วขึ้นได้บ้าง ตามทางที่ผ่านมาได้ยินเสียง ใครคนหนึ่งร้องขึ้นมาดังๆ ว่า **“อย่าละทิ้งประชาชน”** อยากจะร้องบอกเขาส่งไปว่า **“ถ้าประชาชนไม่ทิ้งข้าพเจ้าแล้วข้าพเจ้าจะละทิ้งอย่างไรได้”** แต่รถวิ่งเร็วและเลยไปไกลเสียแล้ว”

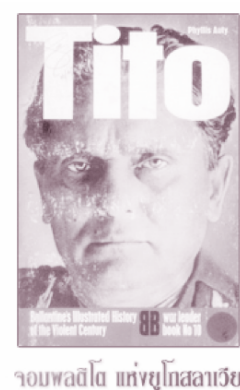

พระราชนิพนธ์เรื่อง “พระมหานก”

พระราชนิพนธ์เรื่อง พระมหานก (The Story of Mahajanaka) มีทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษในเล่มเดียวกัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแปลพระมหานกชาดกเสร็จสมบูรณ์ เมื่อ พ.ศ. 2531 และทรงแปลเป็นภาษาสันสกฤตประกอบอีกภาษา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์ในโอกาสเฉลิมฉลองกาญจนาภิเษกแห่งรัชกาล เมื่อปี พ.ศ.2539 พระราชนิพนธ์พระมหานกนี้ มีภาพประกอบสี่หน้าตัดของพระองค์ โดยทรงใช้คอมพิวเตอร์วาดภาพแสดงเส้นทางเดินเรือของพระมหานก รวม 4 ภาพ คือ ภาพวันที่ควรวออกเดินทาง ภาพวันเดินทาง ภาพวันที่เรือล่มและภาพพระมหานกทรงว่ายน้ำ พระราชนิพนธ์เรื่องนี้มีแนวคิดให้ทุกคนสามารถพิจารณาแนวดำเนินชีวิตที่เป็นมงคลและในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์พระมหานกฉบับการ์ตูน โดยมี ชัย ราชวัตร เป็นผู้เขียนการ์ตูนประกอบแสดงให้เห็นว่าทรงมีพระราชดำริในการใช้ลายเส้นแบบไทยๆ

พระราชนิพนธ์เรื่อง “เรื่อง ทองแดง”

พระราชนิพนธ์ เรื่อง ทองแดง (The Story of Tongdaeng) เผยแพร่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษในเล่มเดียวกัน เนื้อหาหลักเป็นเรื่องความกตัญญูรู้คุณ ความจงรักภักดี ความมีมารยาทของทองแดงสุนัขทรงเลี้ยง ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2541 และทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จัดพิมพ์ในรูปแบบลายเส้นการ์ตูนในปี พ.ศ. 2547 ใช้ชื่อ “ทองแดง ฉบับการ์ตูน”

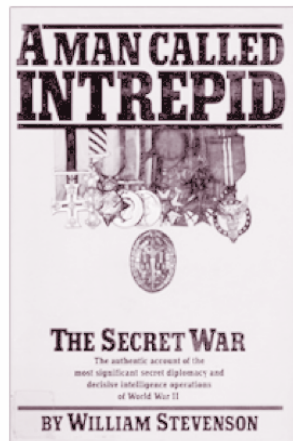
บานูเบล

“ติโต”

ผลงานแปลชิ้นแรกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงแปลจากต้นฉบับเรื่อง TITO ของ Phyllis Auty ในปี พ.ศ. 2519 เพื่อให้ข้าราชการบริพารได้เรียนรู้เรื่องราวของบุคคลที่น่าสนใจคนหนึ่งของโลก ติโต เป็นผู้ที่ทำให้ประเทศยูโกสลาเวียที่ประกอบด้วยประชาชนจาก

หลากหลายชนเผ่า มีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องของเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ สามารถรวมตัวกันเป็นปึกแผ่นยามที่ประเทศชาติต้องพบกับภาวะวิกฤติ เพื่อร่วมกันรักษาความอุดมสมบูรณ์และความเจริญของประเทศไว้ หนังสือตีนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายในปี พ.ศ.2537 มอบรายได้จากการจัดจำหน่ายสมทบมูลนิธิชัยพัฒนา

“นายอินทร์ ผู้ปิดทองหลังพระ”

เป็นงานแปลชิ้นที่สองของพระองค์ท่าน โดยทรงแปลจากหนังสือ A Man Called Intrepid ของ เซอร์วิลเลียม สตีเฟนสัน (William Stevenson) “นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ” เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับนายอินทร์ หรือ INTREPID ชื่อรหัสของ เซอร์วิลเลียม สตีเฟนสัน หัวหน้าหน่วยราชการลับอาสาสมัครของอังกฤษ ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 มีหน้าที่ลี้วงความลับทางทหารของเยอรมัน เพื่อรายงานต่อเซอร์วินสตัน เชอร์ชิล นายกรัฐมนตรีอังกฤษและประธานาธิบดีรูสเวลต์ แห่ง

สหรัฐอเมริกา เพื่อร่วมกันต่อต้านการขยายอำนาจของนาซี หรือ ฮิตเลอร์ที่หวังแผ่อำนาจเข้ามาครอบครองโลกโดยมี “นายอินทร์” และผู้ร่วมในงานนี้เป็นตัวอย่งของผู้กล้าหาญที่ยอมอุทิศชีวิตเพื่อความถูกต้อง ยุติธรรม เสรีภาพและสันติภาพ โดยไม่หวังลาภยศสรรเสริญใดๆ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเริ่มแปลหน้าแรกเมื่อ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2520 และแปลหน้าสุดท้ายเมื่อ 23 มีนาคม พ.ศ.2523 ใช้เวลาในการแปลรวมทั้งสิ้น 2 ปี 9 เดือน 3 วัน แต่ได้นำมาจัดพิมพ์เพื่อวางจำหน่ายในปี พ.ศ. 2536 ก่อน “ตีโต” ซึ่งทรงแปลเป็นเล่มแรกโดยมอบรายได้จากการจัดจำหน่ายสมทบมูลนิธิชัยพัฒนา

นอกจากวรรณกรรมและงานแปลพระราชนิพนธ์ที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีบทความเกี่ยวกับการเมือง การปกครองและเศรษฐกิจต่างประเทศ ที่ทรงพระราชนิพนธ์แปลและเรียบเรียงอีกหลายฉบับ ท่านสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต หากอ่านหนังสือพระราชนิพนธ์ได้ที่ห้องสมุดในทุกสถาบันการศึกษา ห้องสมุดประชาชน หรือหาซื้อได้ตามร้านหนังสือได้ทั่วประเทศ ซึ่งรายได้จากการจัดจำหน่ายจะนำไปสมทบมูลนิธิชัยพัฒนาอีกด้วย

ขอบคุณแหล่งที่มาของข้อมูล

วรณัฐ อุษณกร. ในหลวงผู้ทรงพระอัจฉริยภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 1, พ.ศ. 2544, โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ

<http://www.vcharkam.com/varticle/38236>

<http://www.chaoprayanews.com/2011/07/29/ในหลวงกับการใช้ภาษาไทย>

<http://www.ku.ac.th/e-magazine/dec52/know/know2.htm>